

Pla d'estudis 1992
Llicenciatura en Ciències Polítiques i de l'Administració

**20875 - ANÀLISI DE CONFLICTES
(6 crèdits)**

Professora: Laura Feliu

2n quadrimestre

Curs 1997/98

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTIQUES I DE SOCIOLOGIA

PROGRAMA ANÀLISI DE CONFLICTES

Professora Laura FELIU

Curs 1997-1998

L'objectiu del curs és realitzar una aproximació al concepte de conflicte internacional i a les seves formes de gestió. Des d'aquesta aproximació generalista al conflicte, atorgarem una especial importància (no excloient) a la forma extrema de conflicte: la guerra.

El programa que es presenta a continuació ha estat elaborat tenint com a pauta la satisfacció d'una sèrie d'objectius:

- Emmarcar l'estudi de la conflictivitat dins el marc teòric de les Ciències Socials.
- Proveir de les eines d'anàlisi més adequades, i el suficientment àmplies i abastadores, pel seguiment i comprensió de tot tipus de conflictes (elaboració d'una pauta d'anàlisi dels conflictes).
- Incidir en el caràcter mutable de la realitat conflictual des d'una perspectiva que atorgui una certa perspectiva històrica i que al mateix temps situi l'estat de la qüestió als anys noranta.
- Fer referència als conflictes armats que més ens han de preocupar per la seva gravetat, tant aquells que ens semblen més propers com els "oblidats".
- Posar èmfasi en les vies de gestió i resolució de conflictes, intentant introduir aquelles que propugnen l'eradicació total de la guerra

BLOC I. NOCIONS BÀSIQUES I ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Tema 1. Què és un conflicte?

Les definicions del concepte. Classificació general dels conflictes: conflicte no violent, conflicte violent, conflicte armat i guerra. Elements d'un conflicte (els vèrtex de la relació de conflicte: problema, actors, procés). Una proposta de pauta d'anàlisi dels conflictes.

Tema 2. Les Ciències Socials i els conflictes internacionals

El conflicte internacional i els diferents corrents teòrics. La teoria de conflictes internacionals. La investigació per la pau (col·laboració: Rafael Grasa)

Tema 3. Taxonomia dels conflictes armats

El concepte de conflicte armat. Tipologia de conflictes armats: els conflictes al voltant del govern i del territori. Un segon criteri de classificació: la intensitat dels conflictes armats. El cas especial dels conflictes ambientals. Genocidis i politicidis. El terrorisme. Estudi de cas: el tercer conflicte indoxinès.

Tema 4. El fenomen de la guerra

Definicions. Problemàtiques dels termes de la definició. Tipologia de les guerres (segons ubicació, parts, intensitat, mitjans, etc.). Els conceptes d'estratègia, tàctica i

Principals publicacions periòdiques

El conjunt de publicacions periòdiques de Relacions Internacionals fan referència tant a aspectes teòrics de l'anàlisi de conflictes com a l'estudi de casos concrets. Com a principals publicacions especialitzades en el tema dels conflictes internacionals destaquem:

- *Cooperation and Conflict*
- *International Conciliation*
- *International Security*
- *Journal of Conflict Resolution*
- *Journal of Peace Research*
- *Low Intensity Conflict and Law Enforcement*
- *Military Review*
- *Negotiation Journal*
- *Papeles para la Paz*
- *Tiempo de paz*

Press: Westview, 1988.

- VÄYRYNEN, R., *New Directions in Conflict Theory: Conflict Resolution and Conflict Transformation*, Londres, etc., Sage, 1991.
- ZARTMAN, W., "Conflict resolution: Prevention, Management and Resolution" en DENG, F.; ZARTMAN, W. (eds.) *Conflict resolution in Africa*, Washington, DC, The Brookings Institution, 1991, pp.299-319.
- ZARTMAN, W. I. (ed.), *The Negotiation Process: Theories and Applications*, Beverly Hills, Calif., Sage Publications, 1977.

Tema 12. Actors terciaris, mediació i arbitratge

- BERCOVITCH, J., *Social Conflicts and Third Parties: Strategies of Conflict Resolution*, Boulder, Co, Westview Press, 1984.
- BERCOVITCH, J.; RUBIN, J. (eds.), *Mediation in International Relations: Multiple Approaches to Conflict Management*, Houndsills, Macmillan Press, 1992.
- CURLE, A., *In the Middle: Non-Official Mediation in Violent Situation*, Nueva York, St. Marti'n Press, 1986.
- FISHER, R.; URY, W., *International mediation: A Working Guide*, Nueva York, International Peace Academy, 1978.
- KOLB, D. M., *The Mediators*, Cambridge, Mass, MIT Press, 1983.
- PRINCEN, T., *Intermediaries in International Conflict*, Princeton, N.J., Princeton University Press, 1992.
- RAIFFA, H., *The Art and Science of Negotiation*, Cambridge, Mass, Harvard University Press, 1982.
- TOUVAL, S.; ZARTMAN, W. e.), *International Mediation in Theory and Practice*, Boulder, Col, Westview Press, 1985.
- YOUNG, O. R., *The Intermediaries: Third Parties in International Crises*, Princeton, NJ, Princeton University Press, 1967.

Tema 13. Els intents d'eradicació de la guerra

- BEJARANO, J. A., *Una agenda para la paz*, TM Ediciones, 1995.
- FISAS, V., *Alternativas de defensa y cultura de paz*, Fundamentos, 1994.
- GALTUNG, J., *Peace by Peaceful Means*, Sage, 1996.
- LACAYO, F. J., *Culture of Peace*, El Salvador, UNESCO, 1995.
- MARTÍNEZ GUZMÁN, V., *Teoría de la paz*, Nau Llibres, 1995.
- SEMINARIO DE EDUCACIÓN PARA LA PAZ, *Educar para la Paz*, Madrid, Los Libros de la Catarata, 1994.
- UNESCO, *From a Culture of violence to a culture of Peace*, UNESCO, 1996.
- UNESCO. Culture of Peace Programme, *UNESCO and Culture of Peace*, UNESCO, 1995.

Tema 14. L'endemà del conflicte armat

- COSER, L. A., "The Termination of Conflict", *Journal of Conflict Resolution*, n.º 5, 1961, pp.347-353.
- COT, J. P., *International Conciliation*, Londres, Europa Publications, 1968.
- MITCHELL, C. R., "Cómo poner fin a guerras y conflictos: decisiones, racionalidad y trampas", *Revista Internacional de Ciencias Sociales*, n.º 127, Març 1991, pp.35-58.
- RANDLE, R. F., *A Study of Peacemaking and the Structure of Peace Settlements*, Nueva York, Free Press, 1973.
- SMOKE, R.; HARMAN, W., *Paths to Peace: Exploring the Feasibility of Sustainable Peace*, Boulder, Londres, Westview, 1987.
- STEIN, J. G., "Detection and Defection: Security 'Regimes' and the Management of International Conflict", *International Journal*, n.º 40, tardor 1985, pp.599-627.
- VAN CREVELD, M., *The Transformation of War*, Nueva York, The Free Press, 1991.
- VÄYRYNEN, R., *New Directions in Conflict Theory: Conflict Resolution and Conflict Transformation*, Londres, etc., Sage, 1991.
- WALLENSTEEN, P.; SOLLENBERG, M., "Armed Conflicts, Conflict Termination and Peace Agreements, 1989-96", *Journal of Peace Research*, vol. 34, n.º 3, 1997, pp.339-358.

- CENTRO DE INVESTIGACIÓN PARA LA PAZ, *Anuario CIP* 19-, Madrid, Icaria, 19-.
- HAUCHLER, I.; KENNEDY, P. (eds.), *Global Trends: The World Almanac of development and peace, A development and Peace Foundation Book*, Nueva York, Continuum, 1994.
- HOLSTI, K. J., *Peace and War: Armed Conflicts and International Order, 1648-1989*, Cambridge, Cambridge University Press, 1994.
- HOLSTI, K. J., *The state, war, and the state of war*, Cambridge, Cambridge University Press, 1996.
- SINGER, M.; WILDAVSKY, A., *The Real World Order: Zones of Peace / Zones of Turmoil*, Chatham, N.J., Chatham House, 1993.
- SIPRI, *SIPRI Yearbook*, 19-, Oxford, Oxford University Press, 19-.

Tema 6. Els conflictes i els factors ètnico-cultural i religiós

- BOUCHER, J.; LANDIS, D.; CLARK, K. A. (eds.), *Ethnic Conflict: International Perspectives*, Londres, Sage Publications, 1987.
- CLÉVENOT, M. (dir.), *L'État des religions dans le monde*, París, La Découverte: Le Cerf, 1987.
- GOTTLIEB, G., *Nation against state: new approaches to ethnic conflicts and the decline of sovereignty*, Nueva York, Council on Foreign Relations Press, 1993.
- GURR, T., *Minorities at Risk: A Global View of Ethnopolitical Conflicts*, Washington, DC, United States Institute of Peace Press, 1993.
- GURR, T.; HARFF, B., *Ethnic Conflict and World Politics*, Boulder, CO, Westview Press, 1994.
- HALPERIN, M. H.; SCHEFFER, D. J.; SMALL, P. L., *Self-Determination in the New World Order*, Washington, DC, Carnegie Endowment for International Peace, 1992.
- HERACLIDES, A., *The Self-Determination of Minorities in International Politics*, Londres, Frank Cass, 1991.
- HOROWITZ, D., *Ethnic Groups in Conflict*, Berkeley, CA, University of California Press, 1985.
- JUERGENSMEYER, M., *The New Cold War? Religious Nationalism Confronts the Secular State*, Berkeley, University of California Press, 1993.
- MIDLARSKY, M. (eds.), *The Internationalization of Communal Strife*, Londres, Nueva York, Routledge, 1992.
- MINORITY RIGHTS GROUP, *World Directory of Minorities*, Chicago, Londres, St. James Press, 19-.
- MOYNIHAN, D., *Pandemonium: Ethnicity in International Politics*, Oxford, Oxford University Press, 1993.
- RYAN, S., *Ethnic Conflict and International Relations*, Aldershot, Darmouth, 1990.
- RIGGS, F. W., *Ethnicity, Nationalism, Race, Minority: A Semantic/ Onomantic Exercise*, Honolulu, Department of Political Science. University of Hawaii, 1991.
- SHIELS, F. (ed.), *Ethnic Separatism and World Politics*, Lanham, University Press of America, 1984.
- SILVA, K. M. d.; MAY, R. J. (eds.), *Internationalization of Ethnic Conflict*, Londres, Pinter, 1991.
- SUHRKE, A.; NOBLE, L. G. (eds.), *Ethnic Conflict in International Relations*, Nueva York, Praeger, 1977.

BLOC II. LA GESTIÓ DELS CONFLICTES

Tema 8 i 9. Per què lluiten les nacions? (I i II)

- BROWN, S., *The Causes and Prevention of War*, Nueva York, St. Martin's Press, 1994. Part I (caps. 1-7).
- CAMILLERI, J. A.; FALK, J., *The end of sovereignty?: The politics of a shrinking and fragmenting world*, Aldershot, Edward Elgar, 1992.
- GENOVÉS, S., "Social and cultural sources of violence" en *From a Culture of violence to a Culture of Peace*, París, UNESCO, 1996, pp.93-102.
- HOLSTI, O. R., "Cognitive Dynamics and the Image of the Enemy", *Journal of International Affairs*, n.º 21, 1967, pp.16-39.
- JACKSON, R. H., *Quasi-States: Sovereignty, International Relations and the Third World*, Cambridge, Cambridge University Press, 1990.
- JANIS, I. L.; MANN, L., *Decision Making: A Psychological Analysis of Conflict, Choice and Commitment*, Nueva York, Free Press, 1977.
- JERVIS, R., *Perception and Misperception in International Politics*, Princeton, NJ, PUP, 1976.
- ROJAS MARCOS, L., *Las semillas de la violencia*, Espasa Calpe, 1995.
- SPILLMANN, K. R.; SPILLMANN, K., "La imagen del enemigo y la escalada de los conflictos", *Revista*